

Trondheimsbudsjettet

Sentrum-Høyrepartienes forslag til budsjett 2024 og handlings- og økonomiplan 2024-2027

Innhold

Budsjettvedtak	1
Trygg økonomisk styring	2
Oppvekst og utdanning	3
Helse og velferd	6
Byutvikling	8
Kirke, kultur og idrett	10
Næring, miljø og samferdsel	12
Annet	14
Inndekning Drift	15
Investeringer	16
Tabeller	17

Budsjettvedtak

1. Skattevedtak 2024

For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.

Eiendomsskatt:

- Utskrives med kroner 2,65 for hver kroner 1000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer.
- Utskrives med kroner 3,37 for hver kroner 1000 av takstverdien på næringseiendom.
- Alle godkjente boligenheter for eiendomsskatt gis et bunnfradrag på kroner 550 000.

I henhold til overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget (maskiner og utstyr i verk og bruk) redusert med seks syvdeler i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 6,05 promille i gamle Trondheim kommune og 7 promille i gamle Klæbu kommune.

2. Budsjettvedtak 2024

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens forslag til budsjettvedtak med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Venstre, Pensjonistpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Bystyret gir Kommunedirektøren fullmakt til å endre budsjettet ihht Stortingets budsjettvedtak mtp økte frie inntekter og tilsvarende økning på kostnadssiden for gratis halv plass SFO for 3. trinn og for økt minstesats i kvalifiseringsprogrammet.

Bystyret vedtar å ta opp følgende lån i 2024:

- Lån til investeringer på inntil 2 490 millioner kroner.
- Lån for videreutlån til startlansordningen på inntil 600 millioner kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå de nødvendige låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Kommunedirektøren gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån. Bystyret gir Kommunedirektøren fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 500 millioner kroner i 2024, dersom drifts- eller finansieringsmessige forhold skulle gjøre det nødvendig.

3. Handlings- og økonomiplan 2024-2027

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens innstilling til handlings- og økonomiplan 2024-2027 med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Venstre, Pensjonistpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

4. Klimabudsjett

Bystyret vedtar forslag til klimabudsjett med tiltak, mål for reduksjon av klimagassutslipp og slutter seg til utslippsrammen for perioden 2024-2027 i tabell 6-1, jf kapittel 6 i forslag datert 18. oktober 2023.

Trygg økonomisk styring

Med dette budsjettet, vil Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Venstre, Pensjonistpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti begynne jobben med å ta Trondheim i en ny retning. Det er krevende økonomiske tider, og det er derfor viktig å legge frem et budsjett som sikrer trygg økonomisk styring av kommunen. Vi legger rammene for en god hverdag for barn og unge, vi prioriterer forebygging og hjemmebaserte tjenester, og vi skal ta vare på naturen, fjorden og livsgrunlaget vårt. Gjennom å tenke nytt, skal vi bygge et moderne velferdssamfunn i hele Trondheim.

Kommunen vår skal ledes av prinsippene om åpenhet og inkludering. Veien fra innbygger til politiker skal bli kortere. Byen skal være tilgjengelig for alle mennesker uansett alder og funksjonsnivå. Tjenestene våre skal være gode, innovative og invitere til medbestemmelse.

I Trondheim tar vi alle gode krefter i bruk. Næringsliv, ideell sektor og frivillighet skal aktivt være med i å utvikle byen vår. Trondheim kommunes virksomheter skal kjennetegnes av en nysgjerrig, lyttende og reflekterende holdning.

I Trondheim skal alle ha mulighet til å leve gode og verdige liv. Vi vil prioritere å ta i bruk flere byrom til møteplasser mellom mennesker, kulturuttrykk og et mangfold av opplevelser. Det skal bli enklere å bruke hele byen, ved at kollektivtrafikken skal gå oftere og mulighetene til å gå eller sykle skal bli bedre.

Trondheim skal være grønn, nyskapende og levende. Vi legger til rette for mer byliv, både i Midtbyen, i sentrum og ute i bydelene, med flere lekeplasser og grønne byrom. Vi skal fortsette å lede an i store industrielle og teknologiske endringer, gjennom omstillingen av norsk økonomi til et grønt og fremtidsrettet næringsliv. Trondheim by skal være en pionér på forebygging og sirkulære løsninger. Med nye jobber og nye måter å jobbe på, driver vi fram et samfunn som har bedre kontakt med alle delene det består av og som får til mer sammen.

Med de riktige verdiene, skal vi sammen løfte Trondheim til å bli en enda bedre by å bo i for alle.

Oppvekst og utdanning

En trygg og god oppvekst varer hele livet. Derfor vil sentrum-Høyre øke antallet ansatte i barnehagene og har som mål å gi barnehageplass til desemberbarna fra de fyller ett år. Innføringen av to telletidspunkt har vært ett av mange tiltak som har gjort det økonomisk utfordrende for ideelle og private barnehager. Vi reverserer dette innsparingstiltaket slik at de private og ideelle barnehagene får mer forutsigbare rammevilkår.

Vi vil styrke laget rundt eleven, slik at læreren får være lærer. Vi begynner med første og andre trinn for å sikre en god skolestart og overgang fra barnehagen. De praktisk-estetiske fagene og praktisk og variert undervisning skal bli en enda større del av hverdagen i Trondheimsskolen. Samarbeidet med Ungt Entreprenørskap er en sterk bidragsyter til dette.

For sentrum-Høyre er det svært viktig at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta på minst en fritidsaktivitet, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Sentrum-Høyre gjør derfor en stor satsing for barn og unge ved å etablere en ny fritidsklubb i 2024, vi reduserer kommunedirektørens foreslåtte kontingentøkning på kulturskolen og innfører et fritidskort på 2000 kr for alle ungdomsskoleelever. Vi vil gi bedre rammebetingelser for alternative kulturskoler, for å gi større mangfold, valgfrihet og flere kulturskoleplasser. Det må avklares at ledig kapasitet i offentlige lokaler er tilgjengelig for kulturen og frivilligheten på kveldstid og utenom skoletid.

Drift

God skolestart

+13 millioner årlig

Sentrum-Høyre vil styrke laget rundt eleven med flere ulike fagpersoner, slik at læreren får være lærer. Grunnskolen tilføres derfor 13 millioner ekstra per år i planperioden. Første og andre trinn skal prioriteres for å oppnå en god skolestart, og ressursene skal settes inn der det er størst behov. I tillegg avviser Sentrum-Høyre kommunedirektørens forslag om kutt i grunnbemanning begrunnet i at flere nyutdannede nå er lektorer. Dermed tilføres ytterligere 3,9 millioner i 2026 og 12,9 millioner i 2027.

Trondheim kommune skal også benytte seg av muligheten til å søke på øremerkede midler i statsbudsjettet til mer praktisk undervisning i skolen. Potten som er satt av i 2024 er beregnet til 4,4 millioner for Trondheim kommune, og kommunedirektøren bes prioritere søknader fra ungdomsskolene.

Grunnbemanning i barnehagene

+5 millioner i 2024

Sentrum-Høyre vil øke grunnbemanningen i barnehagene. Det settes av 5 millioner i 2024, økende til 13 millioner i 2025 og utover. Effekten på de private barnehagene er 3,4 millioner i 2026, økende til 8,6 millioner i 2027. Vi vil også jobbe for at barn født i desember får barnehageplass ved fylte ett år. Kommunedirektøren bes kartlegge hvilke barnehager som har ledig kapasitet for å ta imot "desemberbarn". Kartleggingen må også anslå antallet desemberbarn fra 2025.

Fritidskort for ungdomsskoleelever

+5 millioner i 2024

Det innføres et fritidskort for ungdomsskoleelever på 2000 kr per år fra høsten 2024 slik at flest mulig kan delta i selvvalgte organiserte fritidsaktiviteter. Dette krever 5 millioner i 2024 og 10 millioner i årene etter.

Ett telletidspunkt for private barnehager

+4 millioner årlig

Sentrum-Høyre ønsker å gjeninnføre ett telletidspunkt som grunnlag for tilskudd pr barn i private og ideelle barnehager. Dermed reverseres kutt på 4 millioner årlig som ble innført i 2023.

Ungt entreprenørskap

+1,9 millioner årlig

Avtalen mellom Ungt Entreprenørskap og Trondheim kommune videreføres med 1,9 millioner per år. Ungt Entreprenørskap er en viktig samarbeidspartner og bidrar gjennom sitt arbeid med å sette fokus på kreativitet, bærekraft og grunderskap.

Forebyggende rusopplysning i skolen

+1 million i 2024

Sentrum-Høyre vil styrke kunnskapsformidling i skolen for at ungdommene skal ta opplyste valg om rus, og viser til bystyrevedtak i sak 145/22, punkt 6. Det settes av prosjektmidler på 1 million i 2024 til å fullføre arbeidet med å utarbeide gode undervisningsopplegg i tråd med vedtaket.

Gjennomføringen av disse undervisningsoppleggene bør skje i et samarbeid mellom skolene og ideelle organisasjoner, og det vil derfor være behov for driftsmidler fra 2025 til kjøp av tjenester fra en eller flere ideelle organisasjoner. Kommunedirektøren bes legge frem en sak for formannskapet om hvordan dette kan gjennomføres innen skolestart høsten 2024.

Videreføring av prosjekt med skolemat

+1 million i 2024-2025

Prosjektet med skolemat ved Lilleby skole fortsetter og evalueres videre etter anskaffelse av varmeovn. Det settes av en million til dette for skoleåret 2024/2025. Kommunedirektøren bes vurdere hvilke flere skoler som bør velges til prøve ut andre modeller skissert i formannskapssak 342/23.

Redningsselskapet, Trygg i vann

+0,6 million årlig

Redningsselskapet gis økonomisk støtte for å kunne gjennomføre opplegget "trygg i vann" for alle 9. trinnselever i trondheimsskolen. Formålet er å øke den generelle kunnskapen om sikkerhet og ferdsel i og ved vann.

Trondheim kulturskole

+7,1 millioner årlig

Vi ønsker å utvikle den kommunale kulturskolen videre for å gi plass til flere barn og unge. Derfor stopper sentrum-Høyre kommunedirektørens foreslåtte kontingentøkning på 40 %, men innfører en høyere pris for de som har doble plasser, og prisjusterer satsen for plass nr 1. Det betyr 4570 kroner for plass nr 1 og 5490 kroner for plass nr 2.

Tilstandsvurdering Brøset Interimskole

1 million i 2024

Bystyret viser til påbegynt arbeid med avklaringer knyttet til en ny barneskole på Brøset og eventuelle løsninger med gjenbruk av bygg. Elevantviklingen i området tilsier at det vil være behov for kapasitetsøkning før et nytt skoleanlegg er klart, slik at Eberg og Strindheim barneskoler kan avlastes. Det settes av midler for å tilstandsvurdere interimanlegget, for å få nødvendige avklaringer knyttet til videre skoledrift i byggene frem til en ny skole står klar.

Ungdomsgruppa Trondheim voksenopplæringscenter

+0,8 million i 2024

Sentrum-Høyre reverserer deler av kommunedirektørens kutt til ungdomsgruppa ved Trondheim voksenopplæringscenter. Vi legger inn 800 000 kroner mer i 2024, og 500 000 kroner fra 2025.

Ny fritidsklubb

2 millioner i 2024

Det skal etableres en ny permanent fritidsklubb i 2024. Etablering må både ta hensyn til at lokalene må være egnet, og at plassering skal bygge opp under målsettingen om fritidsklubb i alle bydeler. Avsatt beløp tar utgangspunkt i kommunedirektørens beregninger for en fritidsklubb med ansatteressurser i leide lokaler. Sentrum-Høyre bevilger 2 millioner til ny fritidsklubb i 2024, økende til 3,5 millioner fra 2025.

Helse og velferd

Sentrum-Høyre vil styrke både hjemmebaserte tjenester og heldøgns omsorg. Målet er at flest mulig skal få bo trygt hjemme lengst mulig, og når behovet for en sykehjemsplass er tilstede, så skal man få det. Nytt Heimdal helse- og velferdssenter fremskyndes med et halvår og skal driftes av en ideell aktør. Satsingen på hjemmeboende brukes til tiltak som forebygger eller utsetter funksjonssvikt og økt hjelpebehov. Bedre tilbud til hjemmeboende er avgjørende for at kommunens ressurser skal brukes der de trengs mest, og er i tråd med eldres egne ønsker. Det bør utredes hvordan arbeidsoppgavene mellom de ulike profesjonene innen helsesektoren kan utnyttes best. Den palliative pleien skal være verdig og god, gi plass til dialog og være tilpasset menneskers åndelige behov.

Samarbeid mellom kommunen og frivilligheten, ideelle og private aktører skal forsterkes, og målet er at 15 % av tjenestene innen helse og velferd skal driftes av ideelle aktører i løpet av økonomiplanperioden. Samarbeid med ideelle aktører er viktig for Trondheim kommune, og Sentrum-Høyre ønsker at det skal fremforhandles flere langsiktige avtaler. Lavterskeltilbud, forebygging og langsiktig arbeid innen psykisk helse og rus er et prioritert område, og oppgavene bør løses i samarbeid med ideelle aktører. Ved økonomisk sosialhjelp skal det utøves skjønn slik at hele familien ivaretas og de voksne får hjelp til å komme i jobb. Arbeidet som er startet blant annet i Pilot 0-24 og Innbyggernes modell med å gjøre de sosiale tjenestene enklere og mer tillitsbaserte må fortsette.

Vi vil ha økt satsing på velferdsteknologi, som igjen kan gi betydelige gevinster både for brukere og ansatte. Det er viktig å utnytte effektiviseringsmulighetene som ny teknologi gir oss, samtidig som verdighet og medbestemmelse hos den enkelte ivaretas. Eldre skal få mulighet til å velge hvem som kommer hjem til seg. Samboere skal kunne bo sammen også når de trenger omsorg, flere skal få tilbud om sykehjemsplass nært der de bor, og flere helse- og velferdssentre skal tilberede maten lokalt.

Drift

Økt bemanning i eldreomsorgen **+36 millioner årlig**
Sentrum-Høyre øker bemanningen i eldreomsorgen med 36 millioner i tillegg til kommunedirektørens forslag, som innebærer en økning i 2024 på over 144 millioner kroner totalt. Midlene går til økt bemanning på helse- og velferdssenter og i de hjemmebaserte tjenestene, fortrinnsvis helsefagarbeidere.

Redusere kutt i bo- og aktivitetstilbudet **+25 millioner årlig**
Sentrum-Høyre mener at det ikke er grunnlag for å redusere tjenestene innen BOA så omfattende som det kommunedirektøren foreslår, og legger inn 25 millioner årlig. Vi avviser innsparingstiltaket om mer bruk av ambulante tjenester på natt, da dette kan føre til større utrygghet for de som mottar tjenestene.

Sentrum-Høyre ber kommunedirektøren videreføre arbeidet med bedre ledelse og organisering av tjenestene på BOA.

Økt timepris BPA **+4,3 millioner i 2024**
Som en følge av formannskapetets vedtak 5. desember 2023 om ny timepris for BPA-ordningen, økes de økonomiske rammene med 4,3 millioner kroner i 2024, økende til 5,1 millioner fra 2025.

Planlegging av demenslandsby **+5 millioner i 2024-2025**
Sentrum-Høyre ønsker å prioritere etablering av demenslandsby i Trondheim, basert på positive erfaringer fra steder dette har vært prøvd ut. Vi foreslår derfor at det settes av planleggingsmidler for et slikt tiltak, og ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak som redegjør for mulig lokalisering, kostnadsoverslag og forslag til finansiering.

Uteseksjonen **+3 millioner årlig**
Sentrum-Høyre styrker oppsøkende sosialt arbeid og oppfølging av ungdom i Trondheim gjennom Uteseksjonen. Ute for ungdom-prosjektet i Østbyen skal videreføres som en del av denne styrkingen.

Forebyggende tiltak psykisk helse og rus **+2 millioner årlig**
Sentrum-Høyre øker potten for tilskudd til organisasjoner som driver forebyggende helsetiltak og/eller rusforebyggende tiltak med 2 millioner kroner. Midlene fordeles etter søknad.

Kirkens Bymisjon, arbeidstiltak **+2 millioner årlig**
I 2023 ble det vedtatt en ny samarbeidsavtale med Kirkens Bymisjon om arbeidstiltak rettet mot unge voksne utenfor arbeidslivet. Sentrum-Høyre ønsker å forlenge denne, og bevilger derfor 2 millioner årlig fra og med 2025 til dette formålet. Foreslått beløp i 2024 opprettholdes.

Likeverdig fritidstilbud for personer med hørselshemming **+0,5 million årlig**
Trondheim Døveforening er på mange felt eneste aktør med et fritidstilbud for personer med hørselshemming. Økningen i driftstilskudd øremerkes aktiviteter til personer med hørselshemming.

Studentsamskipnaden, psykososialt arbeid **+0,3 million årlig**
Sentrum-Høyre øker tilskuddet til Studentsamskipnaden, slik at de kan utvide sitt lavterskeltilbud med fokus på forebygging av ulike psykososiale vansker hos studenter.

Internasjonal velferdsforening **+0,1 million årlig**
Vi øker tilskuddet til Internasjonal velferdsforening med 100 000 kroner for å støtte deres arbeid med å fremme kunnskap om kropp og helse blant innvandrere og flyktninger.

Byutvikling

I Trondheim skal vi ha mer byliv og aktivitet, både i Midtbyen, sentrum og ute i bydelene. Midtbyen er hjertet i Trondheim og der vil vi gjøre det både mer attraktivt å bo, besøke og virke. Vårt mål er at Midtbyen skal ha attraktive tilbud for alle byens innbyggere. Det skal bli flere lekeplasser og mer beplantning. Små og store bydelssentrum utgjør til sammen mange lokalsamfunn, og er utgangspunktet for det gode livet. Her skal det både være nærhet til tjenester, og et godt kollektivtilbud. Vi vil videreutvikle bydelene, og skape mer aktivitet gjennom å tilgjengeliggjøre kommunens bygg for frivillighet, idrett og kultur i enda større grad enn i dag. Nye utbyggingsplaner i bydelene skal holde høy kvalitet, og legge til rette for varierte boligtyper som møter ulike behov i befolkningen.

Kommunen skal bli mer positivt innstilt overfor næringsdrivende, både i Midtbyen og ellers. Naturen skal tas vare på - både rød og grønn strek ligger fast. For å opprettholde en produktiv og beskyttende natur overfor dagens unge er biologisk mangfold et mål i seg selv.

I handlings- og økonomiplanperioden gjør sentrum-Høyre flere grep for å skape økt trivsel for egne innbyggere og turister, blant annet ved å styrke byarkitekten og opprettholde driften av Trampe. Partiene ønsker å bygge videre på det gode arbeidet Trondheim eiendom gjør knyttet til forvaltning av kommunale boliger, samt invitere private aktører inn for å samarbeide tettere om nye formålsbygg til for eksempel skoler.

Sentrum-Høyre vil flytte godsterminalen fra Brattøra, og samlokalisere med eksisterende terminal på Heggstadmoen. Dette arbeidet må følges opp i Nasjonal Transportplan. Ansvar for drift og vedlikehold av fylkesvegene innenfor kommunens grenser bør overføres fra fylkeskommunen til kommunen, forutsatt tilfredsstillende økonomisk finansiering fra staten og fylkeskommunen.

Drift

Veivedlikehold

+5 millioner i 2024

Trondheim har et stort etterslep på veivedlikehold. Det settes av 5 millioner kroner ekstra til formålet i 2024.

Byarkitekten

+0,7 million i 2024

Betydningen av god arkitektur skal tillegges større vekt enn i dag. Kommunedirektøren bes styrke byarkitekten slik at tidlig involvering og tydelige føringer bidrar til at ambisjoner og forventninger til arkitektonisk kvalitet i det som bygges i Trondheim økes. Sentrum-Høyre styrker byarkitekten med 0,7 millioner i 2024, økende til 1 million fra 2025.

Videreutvikling av Trampe

+0,6 million i 2024

Sykkelheisen Trampe opprettholdes. Kommunedirektøren bes igangsette et forsøksprosjekt som viser hvordan sykkelheisen kan utvikles med ny teknologi som kan gjøre den driftssikker utover 2024. Dette kan gjøres i samarbeid med ulike teknologiske miljøer i byen, for eksempel fra NTNU. I tillegg skal det undersøkes om det er interesse blant private aktører for å bidra til å finansiere investeringer og drift.

Kultur, idrett, frivillighet og kirke

Trondheim er rik på historie, tradisjoner og har markert seg som kulturby og huser et mangfoldig og variert kulturtilbud. Trondheim bruker vesentlig mindre penger på kunst og kultur enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner. Sentrum-Høyre ønsker å styrke kunst- og kulturbyen Trondheim og øker kulturbudsjettet, i tråd med bystyrets tidligere vedtak. Vi vil fortsette arbeidet med å legge til rette for konsertscener og -arenaer, blant annet ved annonsering på kommunale reklameflater. Vi styrker kommunens tilskuddsordninger til det profesjonelle og frivillige kulturlivet, og vi innfører en lokal gaveforsterkningsordning for å stimulere til at flere private bidrar til å styrke Trondheims kulturliv.

Vi setter som mål om at det på sikt skal være en fritidsklubb per 20 000 innbyggere i Trondheim. Allerede i dag gjør mange ideelle aktører en viktig innsats ved å skape arenaer for ungdom i ulike deler av kommunen, og kommunens fritidsklubbtilbud må utvikles i samspill med disse.

Idretten er en viktig inkluderingsarena. Sentrum-Høyre bevilger ekstra midler til idrettens arbeid med inkludering slik at det gode arbeidet som allerede gjøres i idretten kan videreføres og utvikles. Mange idrettslag opplever økte drifts- og rentekostnader knyttet til sine idrettsanlegg, som videre går utover deres mulighet til å drifte lagene. Sentrum-Høyre setter av en million kroner for å bistå idrettslagene som sliter med å betjene de økte kostnadene.

Sentrum-Høyre er i vår politiske plattform tydelige på at vi ønsker å tenke nytt i driften av kommunen, og vi vil slippe alle gode krefter til. For å frigjøre midler for de viktige sakene må store investeringsprosjekter slik som ishockeyhall på Tiller og Bydelsbasseng Øst gjennomgås på nytt for å avklare om prosjektene kan realiseres til en lavere kostnad og risiko, eventuelt i samarbeid med private, eller om prosjektene bør nedskaleres. Gjennom mange år har vi opplevd til dels betydelige overskridelser på investeringsprosjekter innen idrett. Dette har gått ut over andre prosjekter, som har blitt skjøvet ut i tid. Målet er å sikre at prosjektene kan gjennomføres med en bærekraftig økonomi slik at de ikke går på bekostning av andre viktige prosjekter.

Drift

En styrking av kulturbudsjettet **+2 millioner årlig**
Sentrum-Høyre ønsker en generell ytterligere økning til kulturfeltet på 2 millioner kroner hvert år. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en egen sak om fordeling.

Styrking av frivillighetsmillionen **+0,5 million årlig**
Sentrum-Høyre ønsker å styrke frivilligheten og øker frivillighetsmillionen med 500.000 kroner årlig.

Lokal gaveforsterkningsordning for kulturlivet **+1 million i 2024**
Sentrum-Høyre vil etablere en lokal gaveforsterkningsordning, inspirert av den nasjonale gaveforsterkningsordningen. Ordningen skal styrke kulturinstitusjonene og stimulere til private bidrag til kulturlivet. Trondheim kommune ligger lavt på kommunale driftstilskudd til museer og på private bidrag til kultursektoren sammenlignet med andre kommuner. Den nasjonale gaveforsterkningsordningen bidro til å øke private bidrag til ulike kulturaktiviteter og -institusjoner. Sentrum-Høyre ønsker å prøve ut en lignende ordning i Trondheim, og setter av 1 million kroner til etablering. Kommunedirektøren bes fremme en sak til politisk nivå i 2024 om hvordan en lokal ordning kan innrettes slik at ordningen kan iverksettes i 2025.

Støtte til idrettslag, drift av egne haller **+1 million i 2024**
Det settes av 1 million i 2024 for å kompensere idrettslag som eier egne haller for økte kostnader, blant annet knyttet til økte rentekostnader på lån. Kommunedirektøren bes komme tilbake med forslag til fordeling.

Inkluderingsmidler i idretten **+0,6 million årlig**
Sentrum-Høyre bevilger ekstra midler til idrettens arbeid med inkludering slik at flere barn og unge kan delta uavhengig av sosioøkonomiske forutsetninger.

Tilskudd til profesjonelle i kulturlivet **+0,4 million i 2024**
Sentrum-Høyre reverserer kommunedirektørens forslag om å kutte i potten for tilskudd til profesjonelle i kulturlivet gjennom planperioden.

Tilskudd til frivillige i kulturlivet **+0,4 million i 2024**
Sentrum-Høyre reverserer kommunedirektørens forslag om å kutte i potten for tilskudd til frivillige i kulturlivet gjennom planperioden.

Tilskudd til helårsarrangører innen musikk **+0,4 million årlig**
Sentrum-Høyre øker potten for tilskudd til helårsarrangører innen musikk med 0,4 million kroner årlig.

Tilskudd til festivaler **+0,3 million årlig**
Sentrum-Høyre øker potten for tilskudd til festivaler med 0,3 million kroner årlig.

Tilskudd til Jazzfest, JOYN-IN **+0,3 million årlig**
Foreslått kutt til Jazzfest reverseres for å videreføre deres prosjekt JOYN-IN med fokus på publikumsutvikling rettet mot særlig barn og unge.

Næring, miljø og samferdsel

Sentrum-Høyre tar naturavtalen på alvor, vi skal verne og ta vare på naturen i kommunen. For å få til dette trengs gode verktøy, disse verktøyene skal vi få på plass ved at kommunen begynner utarbeidelse av naturbudsjett. Vi øker også driftsbudsjettet til naturrestaurering sånn at vi kan få reparert mer ødelagt natur.

For at vi skal nå de ambisiøse klimamålene våre er vi avhengig av å spille på lag med næringslivet, derfor styrker sentrum-Høyre den nyopprettede næringsenheten med to stillinger som er dedikert grønn næringsutvikling. Vi starter også opp utredning av ny energistasjon som skal dekke næringslivets behov for tilgang på rein energi.

Vi gir jobben med å etablere bytog på strekningen mellom Skansen, Marienborg, Lerkendal, Leangen, Lademoen og Sentralstasjonen høy prioritet i 2024. Kommunen skal samarbeide med SJ, BaneNor og Trøndelag fylkeskommune med sikte på at bytoget er i drift i løpet av 2025.

Vi vurderer innføring av mer boligsoneparkering i flere sentrumsnære bydeler. Vi etablerer også sommergater som vil skape mer byliv og en bedre by for alle.

Drift

Sommergater i Midtbyen

+4 millioner i 2024

Kommunedirektøren bes planlegge for sommergater særlig tilrettelagt for folkeliv, kulturliv og næringsliv. Brattørgata og Carl Johans gate samt Nordre gate ned til Carl Johans gate vurderes som aktuelle sommergater. Det vil si at gjennom et par sommermåneders skal arealene tilrettelegges for aktivitet, opphold og servering. Aktørene i de utvalgte gatene skal involveres i planlegginga. For øvrig bes kommunedirektøren intensivere gjennomføringa av gatebruksplanen med sikte på å etablere mer byliv i tett samarbeid med kulturlivet og det øvrige næringslivet.

Utvikling av naturbudsjett og -regnskap

+4 millioner årlig

Det settes av 4 millioner per år i planperioden til utvikling av naturbudsjett og -regnskap som styringsverktøy.

Miljøenheten, naturrestaurering

+2 millioner årlig

Arbeidet med å restaurere ødelagt natur styrkes med 2 millioner per år i driftsmidler som kan benyttes til oppfølging, overvåking og videre planlegging av prosjekter.

Næringsenheten, grønn omstilling

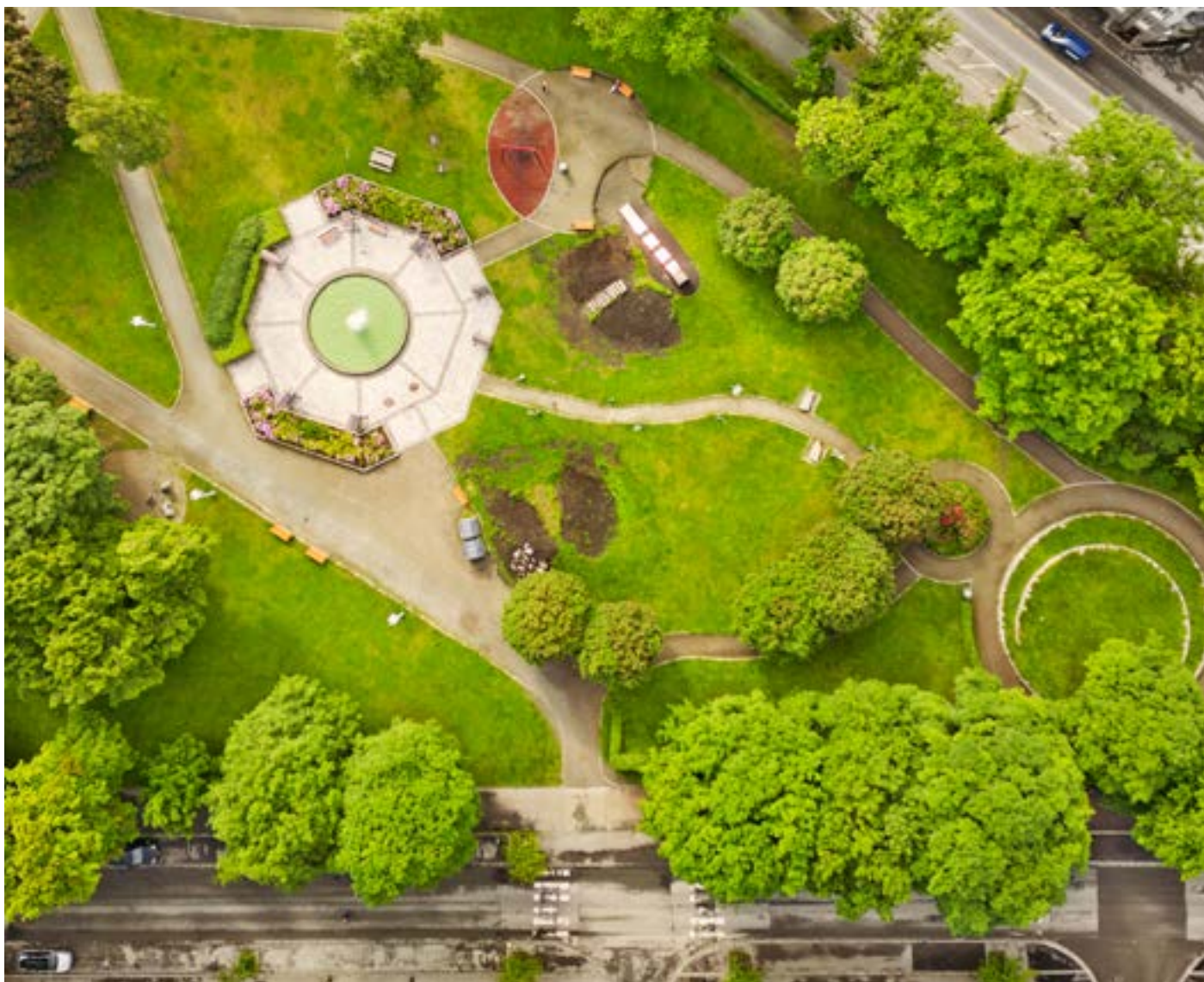
+2 millioner årlig

Med 2 millioner ekstra per år styrkes næringsenheten med to stillinger dedikert til kommunens næringsarbeid på grønn omstilling, herunder utnyttelse av Trondheims sirkulære potensial.

Forprosjekt, energistasjon for næringstransport

+2 millioner i 2024

Med 2 millioner i 2024 settes det i gang et forprosjekt med sikte på etablering av energistasjon for næringstransport på Heggstadmoen.

Annet

Bystyret har vedtatt å innføre parlamentarisme i inneværende bystyreperiode. Utredninger og forhandlinger om hvordan et parlamentarisk styresett i Trondheim skal utformes vil pågå frem til høsten 2024, og det er ennå ikke klart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil få, utover at det vil bety økte utgifter på politisk nivå. I tillegg vedtok bystyret å utvide antall medlemmer i formannskapet fra 11 til 15 medlemmer, noe som betyr økte kostnader frem til parlamentarisme innføres.

Trondheim kommune har et høyt sykefravær sammenlignet med nasjonal statistikk og på enkelte enheter er det svært høyt. Kommunen må hente erfaring fra enheter og kommuner som lykkes med å redusere sykefraværet. For å redusere sykefraværet er det nødvendig å jobbe helhetlig med både individet, gruppen og organisasjonen. Undersøkelser viser at inntil 35 prosent av sykefraværet kan være arbeidsrelatert. Det planlagte lederutviklingsprogrammet må derfor i stor grad fokusere på forebygging og oppfølging av sykefravær, samt god dialog med ansatte.

Eiendomsskatt

+30 millioner årlig

Sentrum-Høyre reverserer økningen i eiendomsskatt på 30 mill kr, som er oppfølging av politisk vedtak fra HØP 2021-2024.

Ny politisk organisering

+6,5 millioner i 2024

Sentrum-Høyre øker budsjettet til politisk nivå med 6,5 millioner kroner i 2024 grunnet flere medlemmer i formannskapet og innføring av parlamentarisme, økende til 12,5 millioner kroner fra 2025.

Tiltak for å forebygge sykefravær

+8 millioner i 2024-2025

Det settes av en pott på 8 millioner fordelt over 2 år som skal gå til strategiske tiltak for å redusere sykefraværet. Besparelser pga forventet lavere sykefravær i 2024 omdisponeres ikke, men forblir på enheten.

Tilskudd Trøndelag brann- og redningstjeneste (TBRT)

+5 millioner årlig

Trondheim kommune sitt tilskudd til Trøndelag brann- og redningstjeneste øker med 5 millioner årlig for å unngå en betydelig reduksjon i bemanning.

Inndekning drift

Økt utbytte fra Trondheim parkering AS

-2 millioner årlig

Sentrum-Høyre følger eierskapsstrategien og ber om utbytte på 70 % av gjennomsnittlig årsresultat de siste årene, men tar ikke med koronaårene 2020 og 2021 i beregningsgrunnlaget.

Usikkerhetsavsetning

-34,6 millioner årlig

Avsatt usikkerhetsbuffer omdisponeres. Vi fordeler potten på 34,6 millioner kroner til drift, og anser at fremtidig usikkerhet kan dekkes av disposisjonsfondet.

Strategisk ledelse, utvikling og støttetjenester, redusert aktivitet

-4 millioner årlig

I stramme tider forventer vi at strategisk ledelse og støttetjenester kan redusere aktiviteten noe.

Utviklings- og innovasjonsprosjekt som vil sørge for en bedre og mer effektiv drift av kommunen i fremtiden må skjermes for kutt.

Generelt effektiviseringskrav

-14 millioner i 2024

Vi øker kravet til effektivisering i organisasjonen med 14 millioner i 2024, økende til 19 millioner fra 2025.

Budsjettreduksjonen skal ikke føre til redusert nivå på brukernære tjenester.

Avsetning til og generell bruk av disposisjonsfond

-64,6 millioner i 2024

Budsjetterte generelle avsetninger samt ekstra bruk disponeres til drift. Fondets størrelse tilfredsstiller allerede bystyrets handlingsregel. Fremtidige avsetninger til disposisjonsfondet skal fortrinnsvis skje som en følge av bystyrets behandling av økonomirapportene.

Reduksjon i ekstraordinære avdrag

-54,6 millioner i 2024

Det er rom for å redusere de ekstraordinære avdragene på kommunens lån for å unngå kortsiktige kutt i de brukernære tjenestene. Sentrum- Høyre-partiene reduserer låneopptaket, noe som gir handlingsrom for å redusere øvrige avdrag. Kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan oppfyller ikke bystyrets vedtatte handlingsregel for kapitalutgifter, og vi ber derfor om en vurdering i andre økonomirapport 2024 på om denne handlingsregelen er satt for høyt.

Økt husleie Trøndelag brann- og redningstjeneste (TBRT)

-5 millioner årlig

Samlet husleie for byggene som Trøndelag brann- og redningstjeneste leier av kommunen økes med 5 millioner årlig.

Investeringer

Charlottenlund kirke

+138 millioner i planperioden

Sentrum-Høyre vil prioritere Kirkelig fellesråds søknad om investeringsmidler til å bygge ny Charlottenlund kirke. Kirken blir plassert sentralt på Charlottenlund, med nærhet til både skole, helse- og velferdssenter og store boligområder. En ny kirke vil bli en betydelig ressurs for lokalsamfunnet med aktiviteter for både barn, unge, eldre og familier i regi av kirken, men også som et tilgjengelig felles samlings- og bruksrom for lokale lag og organisasjoner.

Framskynding av Heimdal helse- og velferdssenter

+80 millioner i planperioden

Fordi antall eldre øker sterkt er det stort behov for et nytt helse- og velferdssenter. Dette fremskyndes og ferdigstilles tidlig høsten 2027. Det nye helse- og velferdssenteret skal driftes av en ideell aktør.

Cicignons plass og Elsa Laula Renbergs plass

+50 millioner i planperioden

Bystyret legger alternativ 1 i formannskapssak 287/23 til grunn for videre planlegging. Bystyret ber kommunedirektøren ha fornyet dialog med eiendomsbesittere rundt Cicignons plass og Elsa Laula Renbergs plass for å avklare endelig utforming og muligheter for medfinansiering.

Framtidas gjenbrukssenter

+50 millioner i planperioden

Det skal etableres permanent gjenbrukslager innen dagens kontrakt går ut i oktober 2025. Dette bør skje i samarbeid med private aktører. Bystyret ber kommunedirektøren vurdere ulike finansieringsmåter.

Utredningsmidler til samlokalisering av lavterskeltilbud innen rus

Utredningsmidler til samlokalisering av lavterskeltilbud innen rus flyttes fra 2025 til 2024 for å sikre rask framgang. Utredninga må vise hvordan E.C. Dahls park kan forbli offentlig tilgjengelig, særlig med tanke på barnehager og skoler som bruker dette uteområdet i dag

Utsettelse av tursti langs Nidelva

-36,8 millioner i planperioden

En sammenhengende tursti langs Nidelva til Klæbu utsettes. Enkelte delstrekninger som gir stor verdi for friluftslivet og lav belastning på naturen kan likevel vurderes i planperioden.

Investeringer nettverks- og PC-infrastruktur

-20 millioner i planperioden

Ved å forlenge syklusen for utskifting av ansatt-PCer med inntil ett år, kan investeringsbudsjettet for nettverks- og PC-infrastruktur reduseres med 5 millioner årlig.

Salg av eiendom

-175 millioner i planperioden

Sentrum Høyre partiene ønsker å selge eiendommer og bygningsmasse som kommunen ikke har bruk for eller ikke har strategiske eierinteresser i. Dette frigjør kapital som kan brukes på kommunens investeringer i formålsbygg. Salgsinntekter disponeres til investeringer og reduksjon av låneopptak. Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som gjennomgår kommunens eiendomsmasse, med sikte på kapitalfrigjøring gjennom salg.

Ishall på Tiller

- 236 millioner i planperioden

Ishallen på Tiller gir kommunen en betydelig økonomisk forpliktelse med tilhørende usikkerhet i de økonomiske estimatene. Det legges derfor ikke inn finansiering av denne i HØP 2024-2027. Sentrum Høyre partiene ønsker å gjøre en mer detaljert evaluering av prosjektets omfang og økonomiske konsekvenser. Bystyret avventer sak om veien videre og vil komme tilbake med forslag til ny finansiering i fremtidige HØP.

Tabeller

Dersom det er avvik mellom det som står i teksten og det som står i tabellen på endringer i forslaget lagt inn 21.12 er det det som står i tabellen som er førende

Endringer i drift, tall i millioner kroner	2024	2025	2026	2027
Oppvekst og utdanning				
Skole, grunnbemanning	13	13	13	13
Reversere kutt i bemanning skole pga økt kompetanse			3,9	12,9
Barnehage, grunnbemanning	5	13	13	13
Barnehage, grunnbemanning ,effekt på private			3,4	8,6
Fritidskort	5	10	10	10
Kulturskole	7,1	7,1	7,1	7,1
Et telletidspunkt private barnehager	4	4	4	4
Fritidsklubb	2	3,5	3,5	3,5
Ungt Entreprenørskap	1,9	1,9	1,9	1,9
Forebyggende rusopplysning 5-10 klasse	1			
Tilstandsvurdering Brøset interimskole	1			
Ungdomsgruppa Trovo	0,8	0,5	0,5	0,5
Trygg i vann/redningselskapet	0,6	0,6	0,6	0,6
Videreføring av prosjekt med skolemat	0,5	0,5		
Helse og velferd				
Økt bemanning i eldreomsorgen	36	36	36	36
Redusere kutt, BOA	25	25	25	25
Økt timepris BPA	4,3	5,1	5,1	5,1
Demenslandsby, planlegging	2	3		
Uteseksjonen	3	3	3	3
Psykisk helse og rus	2	2	2	2
Kirkens bymisjon, Arbeidstiltak mot og mestring	0	2	2	2
Døveforeningen, aktivitetstilskudd	0,5	0,5	0,5	0,5
Studenthelse - tilskudd Sit psykososialt arbeid	0,3	0,3	0,3	0,3
Internasjonal velferdsforening (tidl rådgivningsgruppen)	0,1	0,1	0,1	0,1
Byutvikling				
Veivedlikehold	5			

Byarkitekten	0,7	1	1	1
Trampe	0,6	0	0	0
Kultur, idrett, frivillighet og kirke				
Frie kulturmidler	2	2	2	2
Inkluderingsmidler idrett	0,6	0,6	0,6	0,6
Styrke frivillighetsmillionen	0,5	0,5	0,5	0,5
Lokal gaveforsterkningsordning	1			
Støtte til idrettslag, drift av egne haller	1			
Tilskudd til profesjonelle i kulturlivet	0,4	0,4	0,3	
Tilskudd til frivillige i kulturlivet	0,4	0,4	0,2	0,2
Tilskudd til helårsarrangører innen musikk	0,4	0,4	0,4	0,4
Tilskudd til festivaler	0,3	0,3	0,3	0,3
Tilskudd til Jazzfest, JOYN-IN	0,3	0,3	0,3	0,3
Næring, miljø og samferdsel				
Sommergater i Midtbyen	4			
Utvikling av naturbudsjett og -regnskap	4	4	4	4
Miljøenheten, naturrestaurering	2	2	2	2
Næringsenheten, grønn omstilling	2	2	2	2
Forprosjekt, energistasjon for næringstransport	2			
Annet				
Eiendomskatt	30	30	30	30
Ny politisk organisering	6,5	12,5	12,5	12,5
Tiltak for å redusere sykefravær	5	3	0	0
Tilskudd Trøndelag Brann- og redningstjeneste	5	5	5	5
Sum	188,8	195,5	196	209,9

Inndekning i drift, tall i millioner kroner	2024	2025	2026	2027
Økt utbytte Trondheim Parkering AS	-2	-2	-2	-2
Økte husleieinntekter fra TBRT	-5	-5	-5	-5
Usikkerhetsavsetning	-34,6	-34,6	-34,6	-34,6
Strategisk ledelse, utvikling og støttetjenester, redusert aktivitet	-4	-4	-4	-4
Generelt effektiviseringskrav	-14	-19	-19	-19
Reverserer generell avsetning til disposisjonsfond	-41,5	-12,4	-6,1	

Reduksjon i ekstraordinære avdrag	-54,6	-100	-118,3	-138,3
Generell bruk av disposisjonsfond	-23,1	-8,5	-2	-2
Omstillingsmidler	-5	-5		
Kjøp av varer og tjenester	-5	-5	-5	-5
Sum	-188,8	-195,5	-196	-209,9

Endring i Investeringer og Finansiering. Tall i mill. kroner	2024	2025	2026	2027
<i>Investeringsutgifter</i>				
Utredningsmidler, samlokalisering lavterskel rustilbud	5			
Fremskynde HVS (Heimdal)				80
Framtidas gjenbrukssenter	10	40		
Cicignons plass og Elsa Laula Renbergs plass		20	30	
Charlottenlund kirke	8	50	80	
Sum endring investering	23	110	110	80
<i>Finansiering</i>				
Utsettelse av tursti langs Nidelva til Klæbu	4,3	15,2	17,3	
Utredningsmidler, samlokalisering lavterskel rustilbud		5		
Nettverk- og PC-infrastruktur	5	5	5	5
Ishall Tiller			40	196
Salg av eiendom	25	50	50	50
Låneopptak	-15	15	-16	-151
Mva kompensasjon	3	20	14	-20
Sum endring finansiering/inndekning	23	110	110	80